

§ 13

Helsingin kaupungin tasa-arvohanke

HEL 2017-005429 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi tasa-arvohankkeen Sukupuolivaikutusten arviointi Helsingin kaupungin palveluissa -tutkimusraportin ja Sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotointi Helsingin kaupungilla - tutkimuskatsauksen sekä arvioinnin ja pilotoinnin tulokset ja suositukset huomioitaviksi toiminnan kehittämisessä sekä toimialojen talousarvioesitysten ja käyttösuunnitelmien laadinnassa sukupuolitietoista budjetointia edistettäessä.

Kaupunginhallitus edellytti, että tasa-arvohankkeen sujuva jatko varmistetaan ja tähän varataan asiantuntijaresurssia vastaamaan mm. palveluiden tasa-arvovaikutusten arvioinnin jatkamisesta, sukupuolitietoisien budjetoinnin suunnittelusta kaupunkitasoisesti ja antamaan tukea toimialojen sukupuolitietoisien budjetoinnin aloittamisessa.

Sukupuolivaikutusten arviointi Helsingin kaupungin palveluissa - raportin suositusten pohjalta laaditaan konkreettiset toimenpiteet, joita toimialat lähtevät toteuttamaan. Toimenpiteisiin sisällytetään mm. mitä uusia palveluita, toimintamalleja tai osallistamisen keinoja kaupungin tulee kehittää, jotta tunnistetut epätasa-arvoisuudet poistuvat ja muut raportin suositukset toteutuvat.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat tutkija Mervi Patosalmi ja tutkimuspäällikkö Katja Vilka. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Päätösehdotukseen lisätään kohdat:

"Kaupunginhallitus edellyttää, että tasa-arvohankkeessa tehtävän työn sujuva ja katkeamaton jatko varmistetaan nykyisen tehtävän loputtua helmikuun lopun 2020 jälkeen ja kaupungin talous- ja suunnitteluosastolle varataan tasa-arvotyön asiantuntijaresurssi heti tämän jälkeen vastaamaan mm. palveluiden tasa-arvovaikutusten arvioinnin jatkamisesta, sukupuolitietoisien budjetoinnin suunnittelusta kaupunkitasoisesti, antamaan tukea toimialojen sukupuolitietoisien budjetoinnin aloittamisessa ja laatimaan talousarvion laadintaohjeita asian edistämiseksi.

13.01.2020

Laaditaan konkreettinen toimenpideohjelma Sukupuolivaikutusten arviointi Helsingin kaupungin palveluissa -raportin pohjalta ja ohjelmalle aikataulu ja vastuuhenkilöt. Ohjelmaan sisällytetään suunnitelmat sen suhteen mm. mitä uusia palveluita, toimintamalleja tai osallistamisen keinoja kaupungin tulee kehittää, jotta tunnistetut epätasa-arvoisuudet poistuvat ja muut raportin suositukset toteutuvat."

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Lisätään päätösesitykseen kohdat:

"Kaupunginhallitus edellyttää, että tasa-arvohankkeen sujuva jatko varmistetaan ja tähän varataan asiantuntijaresurssia vastaamaan mm. palveluiden tasa-arvovaikutusten arvioinnin jatkamisesta, sukupuolittaisen budjetoinnin suunnittelusta kaupunkitasoisesti ja antamaan tukea toimialojen sukupuolittaisen budjetoinnin aloittamisessa.

Sukupuolivaikutusten arviointi Helsingin kaupungin palveluissa - raportin suositusten pohjalta laaditaan konkreettiset toimenpiteet, joita toimialat lähtevät toteuttamaan. Toimenpiteisiin sisällytetään mm. mitä uusia palveluita, toimintamalleja tai osallistamisen keinoja kaupungin tulee kehittää, jotta tunnistetut epätasa-arvoisuudet poistuvat ja muut raportin suositukset toteutuvat."

Kannattaja: Pia Pakarinen

Reetta Vanhasen ja Veronika Honkasalon vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Reetta Vanhasen vastaehdotus

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus

Jaa-äännet: 12

Silja Borgarsdottir Sandelin, Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 2

Veronika Honkasalo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Mika Raatikainen

13.01.2020

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Reetta Vanhasen vastaehdotuksen äänin 12 - 2 (1 tyhjä).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 2

Wille Rydman, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 12

Silja Borgarsdottir Sandelin, Veronika Honkasalo, Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Tyhjä: 1

Mika Raatikainen

Kaupunginhallitus hyväksyi Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 2 - 12 (1 tyhjä).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mervi Patosalmi, tutkija, puhelin: 040 5687073
mervi.patosalmi(a)hel.fi
Katja Vilkama, tutkimuspäällikkö, puhelin: 050 4028766
katja.vilkama(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sukupuolivaikutusten arviointi Helsingin kaupungin palveluissa
- 2 Sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotointi Helsingin kaupungilla
- 3 Tasa-arvotoimikunnan lausunto sukupuolitietoisesta budjetoinnista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi tasa-arvohankkeen Sukupuolivaikutusten arviointi Helsingin kaupungin palveluissa -tutkimusraportin ja Sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotointi Helsingin kaupungilla - tutkimuskatsauksen sekä arvioinnin ja pilotoinnin tulokset ja suositukset huomioitaviksi toiminnan kehittämisessä sekä toimialojen talousarvio-

esitysten ja käyttösuunnitelmien laadinnassa sukupuolitietoista budjetointia edistettäessä.

Esittelijän perustelut

Tasa-arvohanke pohjautuu Helsingin kaupunkistrategian linjauksiin sukupuolten tasa-arvosta. Helsingin kaupunkistrategiassa 2017–2021 todetaan, että sukupuolten tasa-arvo on läpäisevä periaate kaikessa kaupungin toiminnassa. Sen edistämiseksi käynnistetään tutkimuspohjainen hanke, jossa valituille palveluille toteutetaan sukupuolivaikutusten arviointi. Hanke käynnistyi keväällä 2018 ja se koostui kolmesta osasta: sukupuolivaikutusten arvioinneista valituille palveluille, vuoden 2018 talousarvion arvioimisesta sukupuolinäkökulmasta ja sukupuolitietoisuuden budjetoinnin pilotista.

Käsitellessään 16.5.2018 (§ 109) valtuutettu Veronika Honkasalon aloitetta sukupuolitietoisuuden budjetoinnin aloittamisesta kaupunginvaltuusto edellytti, että vuoden 2018 talousarvio arvioidaan sukupuolinäkökulmasta tasa-arvotoimikunnan lausunnon suositusten mukaisesti. Tämän lisäksi aloitetaan pilotti sukupuolitietoisesta budjetoinnista osana tasa-arvotoimikunnan asettamispäätöksessä mainittua tasa-arvohanketta yhden toimialan yhdessä tai useammassa palvelussa. Näiden pohjalta tuodaan kaupunginhallitukselle selvitys vuoden 2019 lopussa, jossa kerrotaan arvioinnin ja pilotin tuloksista ja tarkennetaan, mihin jatkotoimiin kaupunki ryhtyy sukupuolitietoisuuden budjetoinnin vakiinnuttamiseksi osaksi kaupungin talousarviomenettelyä.

Sukupuolivaikutusten arviointia koskeva tutkimussuunnitelma hyväksyttiin kaupungin johtoryhmässä 11.6.2018. Arvioinnit kohdistettiin toimialajohdon nimeämiin palveluihin: erityinen tuki (kasvatuksen ja koulutuksen toimiala), aluesuunnittelupalvelu (kaupunkiympäristön toimiala), omaishoidon tuki (sosiaali- ja terveystoimiala) sekä liikunnan seuratuki (kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala). Tehtyjen arviointien pohjalta kaupungin palveluissa ei todettu merkittäviä rakenteellisia epätasa-arvoisia käytäntöjä. Toimialojen käytännöt sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisessa kuitenkin vaihtelevat suuresti. Strategian tavoitteen mukaisen tasa-arvon läpileikkaavuuden edistämiseksi on tarpeen kehittää arviointimenetelmiä sekä sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen käytäntöjä ja osaamista toimialojen lähtökohdista lähtien. Oleellista on myös tiedon keräämisen kehittäminen ja hyödyntäminen.

Sukupuolitietoisuuden budjetoinnin pilotointi käynnistyi osana tasa-arvohanketta syksyllä 2018. Pilotointi toteutettiin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluissa, joihin kuuluvan liikunnan seuratuksen sukupuolivaikutusten arviointi valmistui syksyllä 2018.

Tasa-arvotoimikunta esitti sukupuolitietoisien budjetoinnin edistämistä tehtyyn valtuustoaloitteeseen liittyvässä lausunnossaan (18.1.2018) sukupuolitietoisien budjetoinnin toteuttamiselle vaihtoehtoisia lähestymistapoja, joita hyödynnettiin pilotoinnin toteuttamisessa. Lähestymistapoja täydennettiin suomalaisella ja kansainvälisellä tutkimuskirjallisuudella. Näitä menetelmiä sovellettiin kaupunkitasoisten taloussuunnittelun prosessien tarkastelussa sekä vuoden 2018 talousarvion arvioimisessa sukupuolinäkökulmasta. Arviointi osoitti, että sukupuolinäkökulma ei juurikaan näy talousarviossa.

Varsinaisessa sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotoinnissa tarkasteltiin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä liikuntapalveluiden osalta nykyisiä talouden suunnitteluun ja seurantaan liittyviä toimintatapoja sekä budjetin arviointimenetelmiä. Tarkastelun kohteena oli taloussuunnittelun prosessit, erilaiset tavat analysoida budjetin menojen kohdistumista, toiminnan seurannan indikaattorit, tasa-arvoon suunnatut erityistimet, osallistuva budjetointi, henkilöstöpoliittinen tasa-arvo ja investointien sukupuolivaikutusten arviointi.

Tasa-arvohankkeessa tehdyn pilotoinnin ja arviointien tulosten perusteella on havaittu erilaisia sukupuolitietoisien budjetoinnin edistämiskeinoja. Näitä ovat sukupuolinäkökulman kytkeminen toimialojen ja kaupunkitason tavoitteisiin ja niiden mittareihin, sukupuolten tasa-arvoa mittaavan strategiamittarin kehittäminen, tasa-arvosuunnitelmien (palvelut ja henkilöstö) tavoitteiden ja toimenpiteiden sisällyttäminen toimialojen ja kanslian tulosbudjetteihin, sukupuolitietoisien budjetoinnin kehittäminen kaupunkitasolla, sukupuolinäkökulman integroiminen poikkihallinnollisiin koordinaatorakenteisiin ja strategiahankkeisiin, sukupuolivaikutusten arvioinnin kaupunkitasoisen ohjeen laatiminen, sukupuolivaikutusten arviointimenetelmien ja siihen liittyvän tiedonkeruun kehittäminen toimialatasolla, tasa-arvotyön nykyistä kattavampi resursointi toimialojen ja taloussuunnittelun tueksi sekä sukupuolten tasa-arvonäkökulman lisääminen osallistuvan budjetoinnin arviointi- ja kehityskriteereihin.

Tasa-arvohanketta on koordinoanut kaupunginkanslian kaupunkitutkimus ja -tilastot -yksikkö. Sukupuolivaikutusten arvioinnit tehtiin yhteistyössä kaupunkitutkimus ja -tilastot -yksikön, toimialojen palveluista vastaavien asiantuntijoiden sekä kanslian tasa-arvoasiantuntijoiden kanssa. Sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotti tehtiin yhteistyössä kaupunkitutkimus ja -tilastot -yksikön, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden ja talous- ja kehittämisasiantuntijoiden sekä kanslian taloussuunnittelijoiden ja tasa-arvoasiantuntijoiden kanssa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

13.01.2020

Lisätiedot

Mervi Patosalmi, tutkija, puhelin: 040 5687073
mervi.patosalmi(a)hel.fi
Katja Vilkama, tutkimuspäällikkö, puhelin: 050 4028766
katja.vilkama(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sukupuolivaikutusten arviointi Helsingin kaupungin palveluissa
- 2 Sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotointi Helsingin kaupungilla
- 3 Tasa-arvotoimikunnan lausunto sukupuolitietoisesta budjetoinnista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 16.12.2019 § 863

HEL 2017-005429 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

16.12.2019 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

07.05.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

23.04.2018 Pöydälle

20.11.2017 Palautettiin

13.11.2017 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mervi Patosalmi, tutkija, puhelin: 040 5687073
mervi.patosalmi(a)hel.fi
Katja Vilkama, tutkimuspäällikkö, puhelin: 050 4028766
katja.vilkama(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunginvaltuusto 16.05.2018 § 109

HEL 2017-005429 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Lisäksi kaupunginvaltuusto edellytti, että vuoden 2018 talousarvio arvioidaan sukupuolinäkökulmasta tasa-arvotoimikunnan lausunnon suositusten mukaisesti. Tämän lisäksi aloitetaan pilotti sukupuolitietoisesta budjetoinnista osana tasa-arvotoimikunnan asettamispäätöksessä mainittua tasa-arvohanketta yhden toimialan yhdessä tai useammassa palvelussa. Näiden pohjalta tuodaan kaupunginhallitukselle selvitys vuoden 2019 lopussa, jossa kerrotaan arvioinnin ja pilotin tuloksista ja tarkennetaan, mihin jatkotoimiin kaupunki ryhtyy sukupuolitietoisesta budjetoinnin vakiinnuttamiseksi osaksi kaupungin talousarviomenettelyä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi